

KONFEKCIJA PAULIN

L J U B L J A N A
SELENBURGOVA ULICA 1

nudi največjo izbiro damskih plaščev, kostumov in oblek.
Cenjenim učiteljicam tudi na ugodno obročno plačilo.

na katerih ne sme manjkati učil. Naša skrb morajo biti tudi revni otroci, njih življenje, obleka in hrana. Učiteljstvo bi moralo biti moralno in gmotno podprto ter nikakor izpostavljen škianam dnevnih politike.

Tudi druga društva in organizacije, posebno narodno-obrambne organizacije stori lahko mnogo za varnost naše meje. Naj tu omenimo najstarejšo predstavnicu narodne obrambe, Družbo sv. Cirila in Metoda, ki že dolga desetletja skrbi za varnost meje, osobito za obmejno šolstvo. Okoli 300.000 din izdaja vsako leto za obmejne šole in njene potrebščine. V tem znesku niso vštete še vse druge podpore, ki jih razdaja družba vsako leto mejašem. Katera druga narodno-obrambna organizacija je postavila že toliko lepih šolskih poslopj kakor CMD? Zato zasluži ta ustanova več podpore od strani merodajnih oblasti, drugim sličnim ustanovam pa bodi v vzor, kako je treba delati.

Naše učiteljstvo je vedno razumelo klic mejašev ter polagalo na narodno-obrambno delo ob meji mnogo pozornosti. Ako ni njegovo delo najbolje uspelo, je krivo premalo zanimanje javnosti in merodajnih činiteljev.

Z delom v obmejnih šolah in v narodno-obrambni organizaciji deluje učiteljstvo vedno za dvig narodne samozavesti, usmerjajoč vse svoje prizadevanje v dobrobit mejašev. Globoki študiji posameznika iz učiteljskih vrst o gospodarskih in socialnih problemih obmejnih krajev bi bili velik doprinos k zboljšanju prilik, ako bi naleteli na pravo razumevanje.

Vprašanje obmejnega šolstva ter življenjske mejašev sploh, so že bila večkrat posebna točka dnevnih redov na zborovanjih naših učiteljskih društev. Poudarjala se je potreba po izboljšanju obmejnega šolstva, uredba polne šole, omiljenje težkih življenjskih prilik mejašev in izboljšanje gnotnega položaja obmejnega učiteljstva. Gmotno in moralno podprto učiteljstvo bi samostojno in neodvisno najbolje delovalo za varnost meje naše domovine.

Važno narodno-obrambno delo je učiteljstvo poudarilo na dveh velikih zborovanjih sreskih učiteljskih društev, ki sta bili sklicani prav v ta namen. Prvo je bilo decembra lanskega leta v Mariboru. Iz sedmih učiteljskih društev se je zbralo okoli 600 članov. Drugo je bilo letošnega februarja v Ljubljani, kamor je prispelo od devetih društev nad 750 učiteljev in učiteljic. Zborovanji sta bili v celoti posvečeni perečim obmejnemu vprašanju. Učiteljstvo je pokazalo na aktualne probleme, kateri so potrebni nujne rešitve.

Veliko skrb za obmejno vprašanje pa kaže tudi resolucija letošnje banovinske skupščine v Ljubljani. Prva točka omenjene resolucije pravi »Nevarne sile v obmejnem in narodnostno mešanem ozemlju odtujujejo našo mladino. Pozivamo vso našo javnost, da v velikih življenjskih vprašanjih našega naroda nastopa složno v skupni fronti.«

Učiteljski parlament v Ljubljani je dobera razkril žalostne prosvetne razmere v obmejnih krajih. Zastopniki iz obmejnih učiteljskih društev so opozarjali na nevarnost, ki nam preti s severa. Na mejo popolne šole, narod ob meji je treba dvigniti s prosveto!

Ob dvajsetletnici svobode ima naše šolstvo najiskrenejšo željo, da bi se začela oblast in javnost nekoliko bolj zanimati za našo mejo in naše mejaše!

—t V Knjigarni Učiteljske tiskarne dobi vse pisarniške potrebščine za šolo in dom.

—t Nikoli ne pozabite, da najbolje služijo vsem Kutis svinčniki, peresa in kreda. Nikdo ne more dobro vršiti svojega poklica brez njih.

—t Knjigarna Učiteljske tiskarne priporoča glasbenim učiteljem in goslarim učenecem Karla Pahorja 100 slovenskih narodnih pesmi za dvoje gosli.

Predsednik sekcije pri g. ministru prosvete

Številna specialna vprašanja, ki zadevajo učiteljstvo in šolstvo v dravski banovini, so narekovala, da je potoval predsednik sekcije pretekli teden v Beograd. V sredo, 14. septembra, je bil sprejet pri g. ministru prosvete. Obrazložil mu je položaj kontraktualnih učiteljev, kontraktualnih učiteljic ženskih ročnih del, učiteljev dnevničarjev in onih učiteljev beguncev, ki v brezupnih razmerah čakajo na zaposlitev, in prikazal nujnost, da jim država čimprej zagotovi existenco s tem, da jih sprejme v državno službo. Opozoril je g. ministra tudi na učiteljice ženskih ročnih del, čijih zvanje je treba razporediti in uvrstiti po skupinah. V obeh zadevah je izročil g. ministru pregleden pismen elaborat. G. minister je obljubil, proučiti obe zadevi in se zavzeti za njih rešitev. — Ob tej priliki je obrazložil predsednik g. ministru tudi druga vprašanja,

ki bi jih bilo nujno rešiti v interesu učiteljstva in šole. Predvsem mu je prikazal nujno potrebo korektur izvedenih premetitev in mu orisal nekatere najtežje primere. Te je predložil tudi v posebnem seznamu. Dalje je pleđiral za pospešeno izvajanje napredovanj po rangni listi, in za to, da se reši vprašanje šol. upraviteljev. Kljub postavitvi 200 učiteljev-novincev manjka na naših šolah še vedno mnogo učiteljev. Zato bi bilo treba izvršiti nove postavitve, pri čemer naj se v prvi vrsti upoštevajo abiturienti starejših letnikov, ki so bili pri zadnjih postavitvah prezrti. O tem je izročil predsednik g. ministru poseben prikaz, iz katerega je razvidno, koliko abiturientov iz poedinih letnikov je bilo postavljenih in koliko jih še čaka. G. minister je izjavil, da bo tudi te predložene predmete proučil in upošteval.

II. Balkanski kongres za zaščito otrok

Kongres se bo vršil v Beogradu od 1. do 7. oktobra t. l. V okviru kongresa bo tudi velika mednarodna mladinskozaščitna razstava

Kakor je učiteljstvu gotovo že znano, se bo vršil ob pričetku prihodnjega meseca II. balkanski mladinskozaščitni kongres. K svojočasnemu tozadevnemu obvestilu v »Učiteljskem tovarišu« sporočamo z ozirom na kongres, razstavo in udeležbo na tem kongresu vsem, ki se za to zanimajo, sledeča pojasnila:

II. balkanski kongres za zaščito otrok se bo vršil v Beogradu od 1. do 7. oktobra pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. in častnim predsedstvom Nj. Vel. kraljice Marije.

1. oktobra bo otvorjena mednarodna razstava o zaščiti otrok v prostorih beograjskega velešjema. Razstava bo mednarodnega značaja.

Na kongresu bodo sodelovale sledeče balkanske države: Jugoslavija, Bolgarija, Romunija, Turčija, Albanija in Grčija. Poleg teh bodo na razstavi sodelovale tudi še Italija, Francija, Češkoslovaška, Nemčija, Anglija in Amerika.

Kongres bo zasedal v dveh sekcijah:

1. Zaščita vaških otrok.

2. Formacija socialno medicinskega osebja na vasi.

Namen prve sekcije je, podrobno in vsestransko proučiti položaj otroka na vasi ter poiskati možnosti za vsestransko moralno, socialno, zdravstveno in higiensko zaščito teh otrok, računajoč s specialnimi ekonomskimi prilikami sodelujočih držav.

DELOKROG PRVE SEKCIJE OBSEGA:

1. Družina:

Družina na vasi kot socialna in ekonomska celina. Družinske razmere in stanovanje.

A. D e t e.

a) Specifični vzroki otroške morbiditete in mortalitete na vasi. Faktorji, ki vplivajo pozitivno in negativno na telesni razvoj vaške dece.

b) Specifični položaj malega kmeta s socialnega vidika.

c) Faktorji, ki vplivajo na duševni in moralni razvoj vaškega otroka.

B. M a t i.

a) Higiena kmetice kot matere, njeno življenje pred zakonom in v zakonu, nosečnost, porod, babice, dojenje. Način njenega higienskega izobraževanja. Vloga zdravnika, sester, babic in organizacija njihove službe na selu.

b) Socialni položaj matere-kmetice kot kmečke nezavisne in plačane delavke. Njena vloga v gospodinjstvu. Kmetica kot čuvarica in hraniteljica tujega otroka; ki ji je bil zaupan.

C. O č e.

Njegova vloga v družini in javni zaščiti otrok na vasi. Njegov odnos napram ženi, njegovo sodelovanje z njo za preskrbo in vzgojo otrok. Sodelovanje očetovo v javni in privatni iniciativi za zaščito otrok.

2. Otrok brez družine:

Položaj sirote, zapuščenega in nezakonskega otroka na vasi.

3. Občina:

Zakonske dolžnosti občin napram otroku. Vzorejanje med zakonskimi predpisi in njegovim resničnim delom.

4. Država:

Pokrajinske in avtonomne administracije, Cerkev in privatna akcija.

5. Institucije za zaščito vaških otrok:

Kakšne so in kakšne bi morale biti:

a) Socialne medicinske institucije. Razvoj otroške higijene. Ambulanta in stalne posvetovalnice. Vaške porodnišnice. Higijenski instituti. Propaganda puerikulture. Borba proti nalezljivim in socialnim boleznim (tuberkulozi, malariji, trahomu, veneričnim boleznim in alkoholizmu). Zdravljenje bolnih otrok. Vaške bolnice. Oskrbovanje in usposabljanje anormalnih otrok.

b) Socialnopravne institucije. Varuštvo na selu, v občinah in združenih občinah. Nezakonska deca, njihovo priznanje in pozakonjenje, položaj otroka pred in po zakonu.

c) Socialnopedagoške institucije. Zaščita predšolske dobe. Poučevanje mater, otroški vrtci, zavetišča itd. Socialna in higienska zaščita učencev (socialnomedicinska služba, kuhinje, igrišča, počitniške kolonije, mladinske organizacije).

d) Socialna pomoč. Zaščita siromašnega otroka in njegove družine. Zaščita sirot in moralno pokvarjenih otrok. Internati za otroke. Oddajanje v družine.

DELOKROG DRUGE SEKCIJE OBSEGA:

Formacija socialnomedicinskega osebja za zaščito dece.

1. Zdravniki.

Socialna zaščita in puerikultura, praktična in teoretična v univerzitetnem načrtu. Tečaj za usposabljanje zdravnikov. Sedanji pogoji, izgledi za izboljšanje.

2. Tehnično osebje.

a) Sestre, njih vloga. Socialna delavka. b) Otroška negovalka. Njena priprava za službo v družini in mladinsko-zaščitnih institucijah.

c) Babica. Ali naj se rekrutirajo iz vaških ali intelektualnih krogov.

d) Ali sestre morejo izpolnjevati dolžnosti babice. In obratno?

3. Prostovoljni delavci.

Njihova formacija. Razvoj socialnega smisla v šoli. Njihova vloga. Propagandna predavanja, tečaji, diskusije.

Občevalni jeziki na kongresu bodo srbohrvatski, nemški in francoski.

Za vsako sekcijo bo po en generalni referat s koreferati.

Kot kratko pojasnilo o poteku in vsebini kongresa sporočamo onim, ki se kongresa hočejo udeležiti, še sledeče. Vožnja za kon-

gres je polovična. Stroški za prenočišče in prehrano bodo znašali ca. 50 din dnevno. Glede odsotnosti, odn. tozadevnega dopusta v času trajanja kongresa so upraviteljstva že itak prejela posebna obvestila, iz katerih je razvidno, da je dovoljen vsem udeležencem kongresa, ki so v državni službi, dopust od 1. do 7. oktobra.

Povsem jasno in razumljivo je, da bo kongres zelo zanimiv in da bo mnogo doprinesel k razjasnitvi naših mladinskozaščitnih vprašanj. Ze iz programa je razvidno, da bodo obravnavane teme predvsem važne in pomembne za učiteljstvo. Iz tega razloga bi bilo želeli, da bi se kongresa in razstave udeležilo čim več učiteljstva in še posebno učiteljstva iz dravske banovine.

Poleg zgoraj navedene vsebine so na programu tudi ogled rimskega vodnjaka in zoološkega vrta, obisk pri ministru za soc. politiko in nar. zdravje, odn. predsedniku vlade, obisk aerodroma in ev. vožnja, ogled vojnega muzeja, obisk Zemuna in Pančeva, muzeja kneza Pavla, ogled gimnazije in internata kralja Aleksandra in narodne skupščine. Udeleženci imajo priliko posetiti Oplenac, prisostvovati polaganju temeljnega kamna Doma za mlajše maloletnike itd. Trboveljski Slavček priredi v tem času koncert, čigar program bo obsegal skladbe iz 20-letnega razvoja jugoslovanske mladinske glasbe.

Posebno poglavje v okviru kongresa bo brez dvoma ogled mednarodne mladinskozaščitne razstave, na kateri bodo sodelovale vse balkanske države in poleg tega tudi Anglija, Francija, Češkoslovaška, Nemčija, Amerika itd. To bo prva mednarodna mladinskozaščitna razstava v Jugoslaviji.

Vsi oni, ki se nameravajo kongresa udeležiti, naj svojo udeležbo takoj prijavijo na naslov: Pripravljalni odbor za II. balkanski kongres v Beogradu, Knez Mihajlova 33/I. V prijavi naj točno navedejo svoj naslov in želje glede prenočišča, prehrane itd. Kdor se hoče udeležiti, naj se prijavi takoj.

Tečaj učiteljskega pokreta

13. in 14. julija t. l. se je vršil v Ljubljani na gluhonemnici poučni tečaj »Učiteljskega pokreta«, s posebnim namenom, proučiti metode in organizirati delo pokretašev v letošnjem šolskem letu. Tečaja se je udeležilo okrog 45 učiteljev in učiteljic iz nad polovice slovenskih šolskih okrajev.

Tečaj je otvoril predsednik ljubljanske sekcije JUU tov. Kumelj, ki je v svojem govoru prikazal historiat sličnih stremeljenj slovenskega učiteljstva v prejšnjih letih in označil »Učiteljski pokret« kot končno fazo te geneze. Stremljenje pokretašev gre za hvalevrednim ciljem, usposobiti se z resnim študijem gospodarske in družbene strukture naše vasi ter proučevanjem telesnega in duševnega razvoja slovenskega otroka in njegovega okoliša za uspešno in tako rekoč znanstveno utemeljeno delo v šoli in izven nje. Poštenji napori pokretašev so nosili že do sedaj polno razumevanje in laskav odmev toliko med slovenskim učiteljstvom, kolikor tudi v vsej oni slovenski javnosti, ki se resno peča s slovenskimi kulturnimi vprašanji.

Zato obljublja temu delu vso podporo stanovske organizacije ter želi tečaju najlepši uspeh.

Vodstvo tečaja je prevzel nato tov. Hreščak, ki je v kratkem nagovoru poudaril pomen in potrebo letošnjega tečaja »Učiteljskega pokreta«, opozoril na njegove posebne naloge ter iskreno pozdravil poleg vseh udeležencev posebno še nekatere navzoče zastopnike raznih korporacij, zlasti g. Uratnika za »Socialnoekonomski institut« in tovariša Karlovcana in Franka za pokret hrvatskih učiteljev. S posebno zahvalo se je obrnil še na namestnika ravnatelja gluhonemnice tov. M. Dermelja, po čigar zaslugi je našel »Pokret« v teh prostorih gostoljubno streho za svoj tečaj. Po odzdravnih besedah gg. Uratnika, Franka in Dermelja, ki so bile od udeležencev sprejete vse z največjim zadovoljstvom, je začel tečaj s svojim programatičnim delom.

V dopoldanskih urah sta predavala nato zaporedoma tov. Majhen o »Našem programu«, tov. Mencej pa o »Poti in metodi našega dela«.

Pedagoški tečaj za učiteljstvo v Ljubljani

Letošnji pedagoški tečaj je pokazal, kako živa je v učiteljstvu želja po samoizobrazbi in izpopolnitvi, koliko požrtvovanja zmore in koliko idealizma ima slovensko učiteljstvo. Zadnje dni počitnic ob koncu meseca se je zbralo v Ljubljani nad 300 učiteljev in učiteljic, ki so ves teden redno obiskovali predavanja. Osem dni je bilo v Ljubljani skoro 8% vsega slovenskega učiteljstva, ki je iz ljubezni do svojega poklicnega dela in iz potrebe po osebni izpopolnitvi žrtvovalo zadnje dinarje, da je prisostvovalo tečaju. Da ni prišlo učiteljstvo v Ljubljano zaradi zabave, spoznamo iz tega, da so bila popoldanska predavanja prav tako obiskana kakor dopoldanska in da je obisk iz dneva v dan celo naraščal do zadnjega predavanja.

Pred tečajem se je prijavilo nad 200 učiteljev(ic) ali ob pričetku in celo med tečajem se je prijavilo še preko 100 udeležencev, tako da je bil povprečen obisk predavanj 293 oseb. Nekoliko manjši je bil obisk v sredo popoldne, ko je bil določen izlet v ljubljansko okoličico, in v četrtek, ki je bil namenjen sestanku

pedagoških delavcev in so nekateri tečajniki mislili, da ne smejo prisostvovati kratkim referatom poedinih pedagoških delavcev; vendar je bilo tudi v teh dneh vedno nad 200 udeležencev.

Učiteljice so bile ves čas v veliki večini, tako da je bilo povprečno številčno razmerje med navzočimi moškimi in ženskami kakor 1 : 5. Med moškimi so bili predvsem tisti, ki se bavijo s psihološkim in sociološkim raziskovanjem šolskih otrok. Nekateri učitelji so prišli šele v terek in sredo, ker so bili v Zagrebu na skupščini Jugoslovanskega učiteljskega združenja. Tam so bili tudi vsi člani ljubljanske sekcijejske uprave JUU, da se niso mogli udeležiti pričetka tečaja in sta predsednik in tajnik poslala tečajnikom pozdravno brzojavko.

Prosvetni oddelek kraljevske banske uprave je ob pričetku tečaja zastopal gospod profesor Ferjan Franc, navzoč je bil tudi banski šolski nadzornik Jeglič Milko, upravo društva meščansko-šolskega učiteljstva pa je